

kové podstatě náležející nastal na místě jiném. Jednání, o něž tu jde, zakládá trestný čin Šu 11 čís. 4 zák. o potravinách, jehož se dopouští ten, kdo vědomě potraviny, které jsou padělané, sfašované, zkažené, nezralé nebo které na své výživnosti pozbyly, prodává, leč by kupitel tento stav znal, nebo patrně poznati musil. Odesláním zásilky závadných ořechů z Jihlavy byla smlouva mezi stranami uskutečněna a tím trestné jednání v Jihlavě dokonáno. Bylo proto uznati příslušným k provedení trestní věci, o niž jde, okresní soud v Jihlavě.

Čís. 2316.

Ustanovení Šu 219 tr. ř. o neodporovatelnosti příslušnosti po právoplatném dání v obžalovanost neplatí pro řízení ve věcech přestupkových (§ 451 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 16. března 1926, Nd II 41/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal ve sporu o příslušnost mezi okresním soudem v Jihlavě a okresním soudem ve Štokách k provedení řízení proti Bohumilu V-ovi pro přestupek Šu 460 tr. zák. příslušným okresní soud ve Štokách.

D ů v o d y:

Jak z výpovědi svědkyně Ludmily K-ové a přípisu okresního soudu v Jihlavě vychází, spáchán byl trestný čin v obvodu okresního soudu ve Štokách. Tím je podle Šu 51 tr. ř. dána příslušnost tohoto okresního soudu a okresní soud v Jihlavě, postoupiv mu trestní věc ku příslušnému jednání, zachoval se správně podle předpisu Šu 53 tr. ř. Ustanovení Šu 219 tr. ř. o neodporovatelnosti soudní příslušnosti po právoplatném dání obviněného v obžalovanost nelze rozšiřovati na řízení ve věcech přestupkových, poněvadž podle Šu 451 tr. ř. není v řízení přestupkovém dání v obžalovanost a neplatí tudíž o něm předpisy kapitoly XVI. tr. ř., upravující řízení pro období dání obviněného v obžalovanost.

Čís. 2317.

Potrestání úřadem správním nevylučuje podřadění skutku pod ustanovení trestního zákona.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Pojmu »rozšiřování« nepravdivých zpráv (§ 18 čís. 2 zákona) odpovídá pouze takový způsob jejich sdělování, jímž se zpráva dostává nebo v zápětí dostati může k vědomosti většího počtu lidí. Nepravdivou zprávu rozšiřuje nejen ten, kdo ji vypravuje, po případě i po různu několika osobám, jichž počet neodpovídá pojmu shromáždění nebo zástupu, nýbrž i ten, kdo tak činí vůči osobě jen jediné, ale takové, o niž ví, že, majíc

možnost tak učiniti, zpravu rozšíří; subjektivně se vyžaduje zjištění této vědomosti pachatelovy.

Pokud sem spadá předpověď občanské války.

(Rozh. ze dne 17. března 1926, Zm I 729/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 7. září 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem rozšiřování nepravdivých zpráv podle §u 18 čís. 1 a 3 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. a přestupkem proti bezpečnosti těla podle §u 431 tr. zák., zrušil však podle §u 290 tr. ř. rozsudek ve výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §u 18 čís. 1 a 3 zák. ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., a věc vrátil krajskému soudu v Kutné Hoře, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) a majíc při tom patrně (mylně) na zřeteli také důvod zmatku čís. 10 §u 281 tr. ř., číselně in eventum uplatňovaný, zmateční stížnost namítá především, že, shledala-li okresní politická správa v činu stěžovatelově pouhý přestupek rázu politického, neměl soud příčiny, spatřovati v něm přečin podle §u 18 čís. 1 a 3 zákona na ochranu republiky. Námitka jest bezpodstatnou již pro to, že politická správa shledala správním přestupek v jiných a jinde pronesených slovech stěžovatelových, než byly ony jeho výroky, které byly napadeným rozsudkem podřaděny skutkové podstatě onoho přečinu. Ostatně by potrestání úřadem správním nevylučovalo soudního stíhání a potrestání, jakmile by skutek vykazoval veškeré náležitosti soudně trestného činu (čl. I., V. uvoz. zák. k tr. zák.).

Zmateční stížnost namítá dále, že se rozmluva odehrála pouze v rodině S-ových, kde nebyl přítomen nikdo z příslušníků německé národnosti, že tudíž nelze mluvit o nějakém znepokojení obyvatelstva, ba ani o způsoblosti výroků stěžovatelových a o možnosti, by znepokojena byla část obyvatelstva a by klid obyvatelstva byl vážným způsobem ohrožen. Zmateční stížnost přehlíží, že napadeným rozsudkem nebyl stěžovatel uznán vinným trestným činem, při němž by národnost oněch osob, před nimiž byly závadné výroky proneseny, mohla snad míti jakousi důležitost, nýbrž že výroky ty byly rozsudkem podřaděny skutkové podstatě přečinu šíření nepravdivých zpráv, při čemž nalézací soud, zejména pokud jde o slova »Počkejte, za rok vezmete všichni »pingl« a půjdete odtud, za rok bude občanská válka« právem neshledal příčiny, by bylo rozeznáváno mezi příslušníky různých národností, kdyžtě by zhoubné zjevy a následky případné občanské války, jaké zřejmě na mysli měl stěžovatel, postihly obyvatelstvo bez rozdílu tak, že dotyčnou zpravou,

předpovědí stěžovatelovou, mohlo být vážně znepokojeno obyvatelstvo kraje (místa) i bez rozdílu národnosti. Podle rozsudkového zjištění pronesl stěžovatel závadné výroky v bytě S-ových v přítomnosti 6, pokud se týče 5 osob. Rozsudek dospívá ve shodě se stanoviskem, které zaujal v tom směru již obžalovací spis, k závěru, že se tak nestalo veřejně. Z předchozích úvah jest však zřejmo, že ani okolnost, že výroky byly proneseny v soukromém bytě, nevylučuje možnost a objektivní způsobnost výroků těch, by jimi obyvatelstvo bylo vážně znepokojeno, a že okolnost ta nemusí být ani na újmu správnosti rozsudkového výroku, podle něhož stěžovatel věděl, že rozšiřováním oné nepravdivé zprávy znepokojí vážně obyvatelstvo kraje nebo místa, nebo část tohoto obyvatelstva. Nezbytným zákonným předpokladem správnosti tohoto výroku bylo by arci zjištění, že pronášení oněch výroků stěžovatelem odpovídá, třebaže k němu došlo v soukromém bytě, pojmu »rozšiřování« ve smyslu §u 18 čís. 1 zákona na ochranu republiky. Stavě tento pojem vedle pojmu »veřejného sdělování« a jemu zřejmě na roveň (slova: »kdo veřejně sděluje nebo jinak rozšiřuje«), zákon mnil vysloviti, že také pojmu »rozšiřování« nepravdivých zpráv odpovídá pouze takový způsob jich sdělování, jímž se zpráva dostává, nebo v zápětí dostati může k vědomosti většího počtu lidí. Rozšiřuje tudíž nepravdivou zprávu nejen ten, kdo ji vypravuje po případě i po různu několika osobám, jichž počet neodpovídá pojmu shromáždění nebo zástupu ve smyslu §u 39 čís. 2 zákona na ochranu republiky, nýbrž i ten, kdo tak činí vůči osobě i jen jediné, ale takové, o níž ví, že, majíc možnost tak učiniti, zprávu rozšíří. (Milota: Zákon na ochranu republiky, str. 75.). Zjištění této vědomosti pachatelovy je pak nezbytným, by jeho čin mohl správně být podřaděn dotyčné skutkové podstatě i po stránce subjektivní.

Napadený rozsudek omezuje se však jak ve výroku, tak v rozhodovacích důvodech na pouhé bezobsažné rčení, že stěžovatel nepravdivou zprávu »jinak rozšiřoval«, a nezjišťuje skutkových okolností, jichž zjištění jevílo se vzhledem k hořejším úvahám nezbytně nutným, by bylo zjevným, že nalézací soud otázku, o níž jde, posoudil s hlediska právního způsobem, hovícím zákonu ať ve směru objektivním, ať po stránce subjektivní. Jelikož však, pokud ony okolnosti zjištěny nebyly, odsouzení pro výrok pronesený jen v kruhu soukromém jeví se být zákonu neodpovídajícím, bylo zákona použito nesprávně způsobem, činícím jej zmatečným podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Zmateční stížnost sice rozsudek v naznačeném směru výslovně nenapadá, jelikož však tu jde o nesprávné použití zákona v neprospěch obžalovaného, bylo sice zmateční stížnost jako neodůvodněnou zavrhnouti, ale dotyčný výrok rozsudkový zrušiti podle §u 290 tr. ř. a vrátiti věc vzhledem k onomu nedostatku zjištění skutečností, které by bylo při správném použití zákona nálezu za základ položití, podle §u 288 čís. 3 tr. ř. soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl. Při opětovém projednání a rozhodování bude na soudě, by blíže se zabýváje projevem obžalovaného též s hlediska třetího odstavce §u 18 zákona zjistil a odůvodnil skutkové okolnosti, jež by opodstatňovaly výrok, že obžalovaný věděl, že zpráva, kterou rozšiřuje, jest nepravdivá.